

Företagsledarna i Sverige – En algoritm för att peka ut företagens operativa ledare i näringslivet

Fredrik W. Andersson
Jan Andersson¹

1. Inledning

Forskare, studenter, politiker och andra personer som är intresserade av studier kring entreprenörskap kan ha nytta av innehållet i *Entreprenörskapsdatabasen* som nu omfattar åren 2004 till 2010. Databasen belyser företagare i ett vidare perspektiv och studier kring entreprenörskap kan göras med olika infallsvinklar, t.ex. kön, etnicitet, region eller bransch. Vad vi känner till är den här typen av databas unik i världen och det är tack vare de svenska administrativa registren och dess kopplingsmöjligheter. Förutom att databasen pekar ut vem som är företagets operativa företagsledare indikeras om dessa individers make/maka² och föräldrar har haft någon företagareanknytning. De företag som vi pekar ut operativa företagsledare för är de som ingår i den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) och tillhör näringslivet.³ I RAMS klassificeras individer som företagare (enskild näringsidkare), företagare i eget aktiebolag (fåmansaktiebolagsdelägare) eller anställda. Anställda individer kan även vara kombinatorer om individerna samtidigt är: i) egen företagare ii) företagare i eget aktiebolag eller iii) egna företagare och företagare i eget aktie bolag. Nedanstående

---

¹ Författarna är verksamma på avdelningen för ekonomisk statistik. Förfrågningar kan ställas direkt till författaren via e-post med adress: fredrik.andersson@scb.se, jan.andersson@scb.se.

² I de fall de är sambo och har gemensamma barn pekas även sambon ut.

³ De företag som redovisas i RAMS har minst en person som har sin huvudsakliga sysselsättning i företaget.

uppgifter med avseende på kön är ett axplock av vilka uppgifter som är möjliga att ta fram i SCB:s *Entreprenörskapsdatabas*⁴.

Drygt var fjärde företag (27,4 procent) i näringslivet drevs (operativa företagsledare) av en kvinna år 2010. Sedan år 2004 har antalet kvinnor som driver företag ökat med 6,6 procent (motsvarande 1,7 procentenheter). Samtidigt har antalet företag i RAMS ökat med 11,8 procent. Andelen kvinnliga operativa företagsledare varierar mycket mellan olika branscher. I branschen *Vård och omsorg* leddes 59 av 100 företag av en kvinna medan motsvarande tal för företag inom *Byggverksamhet* var 3 av 100. Studeras däremot den relativa förändringen har andelen kvinnor ökat med 18,5 procent inom branschen *Byggverksamhet* sedan år 2004 och motsvarande tal för *Vård och omsorg* var 2,7 procent. De företag som drevs av en kvinna hade generellt färre antal anställda och en större andel kvinnor som anställda. Noterbart är att av de kvinnor som var egna företagare eller fåmansaktiebolagsdelägare och var operativa företagsledare hade en högre andel av dessa eftergymnasial utbildning jämfört med män i samma position. Däremot ser vi att bland anställda som var operativa företagsledare hade ungefär samma andel eftergymnasial utbildning oavsett kön. Omsättningshastigheten var relativt låg bland de operativa företagsledarna. I 6,1 procent av företagen som drevs av en man ändrades operativ företagsledare och motsvarande tal för kvinnor var 7,0 procent. Det var lite vanligare att kvinnor som operativa företagsledare ändrades jämfört med män. I de företag som fick nya operativa företagsledare var det i drygt två av tre fall som en man valdes oavsett den tidigare operativa ledarens kön. I nästan 74 procent av bytena efterträds en man av en man. Betydligt färre kvinnor efterträdde en kvinna, endast cirka 43 procent. Annorlunda uttryckt så är det nästan 71 procent högre sannolikhet att en man efterträder en man än att en kvinna efterträder en kvinna.

Kvinnors funktioner i aktiebolagens styrelser har endast marginellt förändrats mellan åren 2004 och 2010. År 2010 var det 18,4 procent kvinnor som var ordförande och 20,9 procent ledamöter. Motsvarande andelar för år 2004 var 16,8 respektive 19,0 procent. Noterbart är att hela 56,0 procent av suppleanter var kvinnor år 2010 och 56,4 procent år 2004.

---

⁴ Statistik kring Entreprenörskapsdatabasen tas fram på uppdrag. Databasen finns inte tillgänglig på SCB:s hemsida. Vid eventuella frågor om databasen kontakta författarna.

Syftet med denna artikel är att beskriva vilken information som används för att skapa entreprenörskapsdatabasen och hur vi använder den när vi pekar ut de operativa företagsledarna.

2. Bakgrund

År 2007 genomfördes projektet "Integrerad databas över företag, företagare samt företagsledare i ett könsperspektiv" vilket finansierades av Näringsdepartementet. Målet med projektet var att få en mer komplett bild över företagare, företagsledare och individer med företagareanknytning i det svenska näringslivet. En statistikdatabas, entreprenörsskapsdatabasen, skapades för att belysa diverse frågeställningar om företagare och företagsledare utifrån ett könsperspektiv. Databasen baserades på uppgifter från Bolagsverket, Yrkesregistret, kontrolluppgifter, delägarregister samt individuppgifterna inkomst och ålder.

En central aspekt i entreprenörskapsdatabasen är att kunna peka ut vem som är operativ företagsledare. Vi utser en individ per företag (organisationsnummer) som vi anser vara den operativa företagsledaren. Den registerbaserade utnämningen görs enligt en algoritm som bygger på de källor som nämns ovan.

Med den operativa företagsledaren menar vi:

Den person som sköter bolagets löpande förvaltning.

I RAMS finns information om de individer som deklarerat för näringsverksamhet (aktiv eller passiv): dvs. enskilda näringsidkare samt delägare i handels- eller kommanditbolag och fåmansaktiebolagsdelägare. Dessutom finns information om företagens juridiska form och andra fakta om företaget. I många av företagen finns individer med ägarintressen. Av tabell 1 framgår att antalet individer som deklarerade för näringsverksamhet var betydligt fler än antalet företag. Tabell 1 omfattar alla som deklarerar för näringsverksamhet (både aktiv och passiv), hur många som hade detta som huvudsysselsättning samt hur många företag de omfattar. Tabellen innehåller även motsvarande information för fåmansaktiebolag.

Tabell 1

Antal individer som var ägare/delägare per juridisk form varav antalet individer med företagandet som huvudsysselsättning och antal företag, uppdelat per år

År	Företagare (näringsverksamhet) som:			Företagare i eget AB som:		
	deklarerar	varav huvudsysselsättning	antal ftg	deklarerar	varav huvudsysselsättning	antal ftg
2004	793 103	240 388	228 722	165 524	139 682	96 471
2005	796 064	240 081	228 885	168 857	141 893	98 582
2006	809 569	245 281	234 078	166 530	140 529	99 914
2007	826 218	245 195	234 109	170 026	144 630	103 261
2008	850 367	254 131	243 369	175 176	148 343	106 597
2009	867 797	258 611	247 911	176 821	149 040	107 769
2010	879 942	265 355	255 299	179 696	151 733	110 481

I de företag som endast hade en individ med ägarintresse är det lätt att peka ut vem som aktivt driver och förvaltar företaget, dvs. vem som är den operativa företagsledaren. För fåmansaktiebolagen, handels- och kommanditbolag använder vi en algoritm för att peka ut vem som vi anser vara den operativa företagsledaren.

För andra företag (ej fåmansaktiebolag, handelsbolag/kommanditbolag eller egna företagare) har vi ingen ägarinformation att utgå ifrån. Med hjälp av information från Bolagsverket (styrelseinformation) och Yrkesregistret vid SCB kan vi i många fall identifiera vem som är företagsledarna i dessa aktiebolag. I företag och organisationer där vi inte har ägarinformation eller styrelseinformation gör vi valet utifrån vem som har högst löneinkomst.

3. Informationskällor

För att kunna peka ut vilka individer som är företagets operativa ledare använder vi oss alltså av flera informationskällor. De källor vi använder är Bolagsverkets styrelseregister för aktiebolag, Yrkesregistret och den Registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken.

3.1 Bolagsverkets företagsregister

Aktiebolagslagen (ABL) kräver att alla aktiebolag måste vara registrerade hos Bolagsverket. Aktiebolagen har fyra instanser för sin styrning. Ägarna utser *styrelsen* som i sin tur utser en *vd*. Styrelsen ansvarar för bolagets förvaltning medan vd:n sköter den dagliga förvaltningen av bolaget. *Bolagsstämman* utser också *revisorer* som granskar hur förvaltningen av bolaget skötts av styrelsen och

vd:n. Alla dessa personer finns registrerade hos Bolagsverket. Skulle aktiebolaget sakna styrelse kan det tvingas att upphöra med sin verksamhet, ABL 13:4a.

3.1.1 Verkställande direktör

Enligt aktiebolagslagen måste ett publikt aktiebolag där aktiekapitalet är minst femhundra tusen kronor, utse en verkställande direktör som ska sköta företagets löpande förvaltning. I dessa fall vet vi med säkerhet att den verkställande direktören är de facto den operativa företagsledaren. Givetvis kan mindre aktiebolag ha en vd som sköter den dagliga verksamheten, men lagen är dispositiv.⁵ Om aktiebolaget har en vd, får styrelsen utse en eller flera vice verkställande direktörer (vvd). Lagen om vd ska i tillämpliga delar även gälla vice verkställande direktör. Om styrelsen har utsett flera vice verkställande direktörer, ska den meddela skriftliga instruktioner om i vilken inbördes ordning dessa ska träda in i den vd:ns ställe (denna uppgift saknar vi). En vd kan endast vara en individ i ett aktiebolag. Styrelsen är, om någon vd inte är utsedd, ensam ansvarig för den interna företagsledningen d.v.s. svarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter.

3.1.2 Styrelseledamot

Aktiebolagslagen ställer krav på antalet styrelseledamöter och suppleanter. Om aktiekapitalet uppgår till minst femhundra tusen kronor (publikt bolag) måste antalet styrelseledamöter vara minst tre. I privata bolag kan antalet styrelseledamöter uppgå till en eller två om det finns minst en suppleant.⁶ I styrelser som består av mer än en ledamot ska en av ledamöterna vara ordförande.

Vad som sägs i aktiebolagslagen om styrelseledamöter ska i tillämpliga delar även gälla suppleant. Om en styrelseledamot inte kan närvara vid ett sammanträde och det finns en suppleant som ska träda in i ledamotens ställe, ska denne ges tillfälle till det.

3.1.3 Firmatecknare och delgivningsbar person

Styrelsen kan om de så önskar utse en firmatecknare. Om det inte finns någon styrelseledamot eller extern firmatecknare bosatt i Sverige, dock inte vd, måste åtminstone en delgivningsbar person utses som är bosatt i Sverige.

---

⁵ I större bolag får inte VD vara styrelseordföranden. Om det är en extern VD har han rätten att sitta med på styrelsemötena.

⁶ Vad som sägs i ABL om styrelseledamot ska i tillämpliga delar även gälla suppleant.

3.2 Yrkesregistret

SCB har ansvar för att årligen producera ett yrkesregister med uppgifter om den förvärvsarbetsbetande befolkningens yrke. Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK) bygger på två huvudbegrepp, typ av arbete som utförs och den kvalifikationsnivå som normalt behövs. Yrkesregistret är officiell statistik.

3.2.1 Ledningsarbete

I Yrkesregistret finns uppgifter om vd, verkschefer med flera vilket vi använder i algoritmen för att bestämma operativ företagsledare. De två relevanta yrkesgrupper för oss är, *i*) vd, verkschefer m.fl. (SSYK 121) som finns för stora företag, dvs. med tio eller fler anställda samt *ii*) för chefer för mindre företag och enheter (SSYK 131), som finns för små företag, dvs. med färre än tio anställda.

3.3 Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

RAMS består av ett antal tabeller som går att matcha med varandra på olika sätt, beroende på om det är individen eller företaget som är i fokus. Registret bygger på alla kontrolluppgifter avseende förvärvsarbete, samt egna företags standardiserade räkenskapsutdrag (SRU; bilaga till deklARATIONEN för näringsverksamhet). Genom den metod som används i RAMS klassificeras vilken yrkesställning individerna har som huvudsysselsättning. De klassificeringar som finns är anställda, egna företagare, och företagare i eget aktiebolag samt kombinatorer (anställda som har företagareanknytning som biverksamhet).

3.3.1 Egna företagare

Med egen företagare menas en person som fattar beslut om, eller har inflytande över den löpande driften och de strategiska frågorna i ett företag. Detta avser ett *fåmansföretag* eller *personligt företag*, enligt den skattemässiga begreppsapparaten, dvs. enskild firma, handels- eller kommanditbolag

I arbetsmarknadsstatistiken redovisas de personliga företagen, dvs. de som driver enskild firma och de som driver handelsbolag, sammanslaget som "Egna företagare". Enligt definitionen av "Egna företagare" i arbetsmarknadsstatistiken ska personen ha redovisat ett överskott/underskott av aktiv näringsverksamhet i sin vanliga inkomstdeklaration som enskild verksamhet eller i handels- eller kommanditbolag.

3.3.2 Företagare i eget aktiebolag

Enligt definitionen av "Anställda i eget aktiebolag" ska individen ha angett delägarskap i ett fåmansaktiebolag. Om personen får yrkesställningen "Företagare i eget aktiebolag" ska personens "valda kontrolluppgift avseende november månad" avse det företag där personen är delägare. Delägarskapet framgår av deklarationssmaterialet.

3.3.2 Kombinatorer

Personer med anknytning till fler än en yrkesställning benämner vi som kombinatorer. Yrkesställning anges som anställda, företagare eller företagare i eget aktiebolag. Där individer har högst inkomst i november blir också individens huvudsakliga yrkesställning.

4. Avgränsningar

Vi väljer att göra vissa avgränsningar i individ- och företagspopulationerna.

4.1 Individpopulationen

För varje årgång tar vi med alla individer som är mantalsskrivna i Sverige och som är 16 år eller äldre. Därtill inkluderas de individer som inte är mantalsskrivna i Sverige men som pekats ut som operativa företagsledare. År 2009 fanns det 455 228 operativa företagsledare som omfattande 475 880 företag och organisationer. Av tabell 2 framgår det även att 2 832 av de operativa företagsledarna inte var folkbokförda i Sverige. Motsvarande antal för 2004 var 2 168 personer. Detta antal har ökat med 30,6 procent under tidsperioden 2004-2010. Motsvarande ökning för antalet företag och unika operativa företagsledare var 11,8 respektive 11,2 procent.

Tabell 2

Antal företag och organisationer i RAMS samt antalet unika operativa företagsledare, samt antal offentliga organisationer för respektive år

År	Antal ftg Näringslivet	Antal unika* Opf	Antal ftg off. sektorn	Personer ej i RTB
2004	425 502	409 366	639	2 168
2005	428 673	411 902	614	2 323
2006	437 360	419 815	600	2 557
2007	444 395	426 826	592	2 687
2008	457 199	438 898	589	2 858
2009	462 551	443 060	582	2 901
2010	475 880	455 228	578	2 832

Anmärkning: En person kan vara operativ företagsledare i flera företag. I sådana fall räknas denna person endast en gång i tabellen.

4.2 Företagspopulationen

Vi utser för varje år en operativ företagsledare för företag i näringslivet som måste ha minst en förvärvsarbetande i november månad enligt RAMS.

5. Metod

Den registerbaserade metoden, för att bestämma de operativa företagsledarna, som vi använder är en hierarkisk beslutsordning vars underliggande algoritm konstrueras utifrån information från Bolagsverket, Yrkesregistret, kontrolluppgifterna, samt uppgifter om inkomster och ålder för individerna.

5.1 Den hierarkiska beslutsordningen

För att kunna använda sig av en hierarkisk beslutsordning konstrueras en poängfunktion utifrån individernas funktioner/positioner i företagen. Av tabell 3 framgår hur många poäng en individ erhåller givet de funktioner individen har. Om en individ är vd enligt Bolagsverket (poäng 1 000 000), vd enligt Yrkesregistret (för ett bolag med 10 eller fler anställda) (poäng 100 000), styrelseledamot (poäng 400), samt har högst lön i bolaget (poäng 10) erhåller individen de poäng som dessa positioner motsvarar. Denna individ erhåller alltså 1 100 410 poäng. Alla individer erhåller poäng som motsvarar deras funktioner i bolaget. Individer som bara är anställda (utan att vara äldst eller ha högst inkomst) får 0 poäng. Därefter antar vi att den person som har högst poäng per företag är företagets operativa företagsledare.

Tabell 3

Funktioner individerna har i företagen med motsvarande poäng

Position	Poäng
VD/EVD Bolagsverket	1 000 000
VD Yrkesreg. >= 10 anst.	100 000
VD Yrkesreg. < 10 anst.	10 000
Delägare (yrkesställning)	1 000
Vice VD	800
Ordförande	700
Vice Ordförande	600
Verkställande ledamot	500
Ledamot	400
Extern firmatecknare	300
Delgivningsbar person	200
Suppleant	100
Högst inkomst i företaget	10
Höst ålder i företaget	1

Av tabell 4 framgår det att det totalt fanns drygt två procent av de operativa företagsledarna som uppfyllde kriteriet att både vara vd enligt Bolagsverket och Yrkesregistret. Dessa operativa företagsledare representerar ungefär en tredjedel av de förvärvsarbetande i näringslivet (se tabell 5). Vi täcker cirka tre fjärdedelar av de förvärvsarbetande inom näringslivet med hjälp av informationen om vd från antingen Bolagsverket eller Yrkesregistret. Om vi har två delägare i ett handelsbolag fungerar beslutsordningen så att den individ som har högst inkomst väljs som operativ företagsledare. Om de båda har exakt samma inkomst väljer vi den individ som är äldst. Varje individs totalpoäng och källa redovisas i Entreprenörskapsdatabasen – en slags kvalitetsdeklaration. Utifrån de två lägsta kriterierna, inkomst och ålder, väljs nästan 6 procent av de operativa företagsledarna. Av tabell 5 framgår det att andelen förvärvsarbetande för dessa operativa företagsledare endast står för knappt 4 procent (120 000 personer) av de förvärvsarbetande i näringslivet. Noterbart är att ungefär hälften av dessa företag/organisationer var stiftelser.

Tabell 4
Procent och antal operativa företagsledare som pekats ut i respektive kategori under åren 2004 och 2010

Kategori	Procent		Antal	
	2004	2010	2004	2010
VD bolagsverket & VD yrkreg.	2,3%	2,2%	9 833	10 424
VD bolagsverket	9,8%	10,6%	41 575	50 540
VD Yrkesreg. >= 10 anst.	1,4%	1,4%	5 812	6 610
VD Yrkesreg. < 10 anst.	7,8%	7,6%	33 436	36 373
Ägare/Delägare	65,7%	66,7%	279 951	317 974
Styrelsefunktion	6,3%	6,3%	26 909	30 098
Inkomst	2,0%	1,6%	8 704	7 784
Ålder	4,5%	3,4%	19 282	16 077
Offentliga bolag	-	-	639	578
Totalt näringslivet	-	-	425 502	475 880

Anmärkning: Ungefär 50 procent av de operativa företagsledarna som väljs enligt kriterierna högst inkomst eller ålder utgjorde företagen någon form av stiftelser. Medelsysselsättningen i företagen som väljs enligt dessa kriterier var cirka 1,7 personer.

Tabell 5
Procent och antal förvärvsarbetande per kategori av operativa företagsledare under åren 2004 och 2010

Kategori	Procent		Antal	
	2004	2010	2004	2010
VD bolagsverket & VD yrkesreg.	33,2%	31,6%	955 372	993 359
VD bolagsverket	28,8%	29,5%	828 599	928 863
VD Yrkesreg. >= 10 anst.	5,7%	5,6%	163 343	176 639
VD Yrkesreg. < 10 anst.	7,4%	7,1%	212 195	224 021
Ägare/Delägare	16,4%	17,4%	470 330	548 145
Styrelsefunktion	4,2%	4,9%	121 721	154 299
Inkomst	3,2%	2,9%	93 083	92 228
Ålder	1,1%	0,9%	31 307	28 056
Offentliga bolag*	-	-	1 297	1 257
Totalt näringslivet*	-	-	4 173	4 403

Anmärkning: * Avser förvärvsarbetande i tusental

6. Rensning av bolagsverkets material

Tre styrelsefunktioner som Bolagsverket har registrerade är i vårt syfte överflödiga information, därför rensas dessa poster bort.

6.1 Revisorer

Aktieägarna har inte själva rätten att kontrollera hur styrelsen och den av styrelsen utsedde vd sköter sina uppdrag. Aktiebolagslagen har ålagt revisorerna att kontrollera att företagen sköts på ett acceptabelt sätt. Enligt Aktiebolagslagen ska det därför finnas minst en revisor per aktiebolag. För varje revisor får en eller flera revisors-suppleanter utses. Revisorer har således inget med den dagliga förvaltningen att göra – förutom att kontrollera den.

I vissa fall kan också revisorerna bli delgivningsbara för aktiebolagets räkning. Dessa väljer vi också att rensa bort.

6.2 Likvidator och Aktuarie

En likvidator har till uppgift att avveckla ett aktiebolag. Likvidatorn utses av Bolagsverket eller i vissa fall av tingsrätten. En likvidator i ett aktiebolag är en fysisk person, ofta en advokat, som har fått sitt uppdrag från Bolagsverket eller tingsrätten. Uppdraget är personligt och innebär att likvidatorn ersätter styrelsen och verkställande direktören

Aktuarier är vanligen anställda på försäkringsbolag för att modellera företagets finansiella position. Aktuarien ska registreras hos Bolagsverket.

6.3 Dubletter

I den data vi erhållit från Bolagsverket finns olika typer av dubletter, t.ex. i form av att individer är registrerade två gånger per företag. Det enda som skiljer är att de en gång står som suppleant medan de den andra gången står som styrelseledamot. Vi har valt att ta bort den dubblett som hade den lägsta styrelsefunktionen. I fallet ovan blir det suppleanten.

6.4 Lagerbolag

Vissa företag har specialiserat sig på att registrera aktiebolag utan att bedriva någon verksamhet i dem, s.k. lagerbolag. Deras affärsidé är att sedan sälja dem, färdigpaketerade, vidare till aktörer i näringslivet för att ge dem en snabbare startsträcka. Bolagsverket har i vissa fall kvar den styrelseinformation som fanns innan dessa aktiebolag såldes vidare. Vi har rensat bort denna styrelseinformation.

7. Resultat, operativa företagsledare i ett könsperspektiv

Vi redogör i detta avsnitt för några resultat för operativa företagsledare ur ett könsperspektiv. Vissa branscher är mansdominerade och andra är kvinnodominerande i form av andelen förvärvsarbetande. Det vi kan utläsa från tabell 6 är att vissa branscher var mansdominerade när det gällde operativa företagsledare, i synnerhet inom tillverkningsbranscherna medan i flertalet av tjänstebanscher var det könsmässigt mera jämlikt. Mellan åren 2004 och 2010 har det endast blivit marginellt fler kvinnor som var operativa företagsledare. I tabell 7 visas genomsnittliga andelen kvinnor i respektive bransch. Där ser vi att företag som hade operativa företagsledare som var kvinnor var andel förvärvsarbetande kvinnor högre. Vi ser att tendensen, dock ej i lika hög utsträckning, håller i sig när vi studerar de företag som hade fler än två förvärvsarbetande. Därtill kan vi konstatera från tabell 8 att företag som styrdes av kvinnor hade generellt färre antal förvärvsarbetande oavsett branschtillhörighet.

Tabell 6
Procent kvinnor som var operativa företagsledare per bransch och år SNI

Kategori	Procent		Antal	
	2004	2010	2004	2010
Okänt	47,4%	57,0%	40 819	22 525
Jordbruk, skogsbruk och fiske	13,6%	16,9%	44 289	49 794
Tillverkning och utvinning	13,3%	14,9%	34 317	34 614
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	6,1%	9,2%	954	1 180
Byggverksamhet	2,7%	3,2%	42 377	58 327
Handel och kommunikation	18,6%	20,5%	91 416	92 941
Finansiell verksamhet och företagstjänster	23,5%	26,3%	89 217	111 854
Utbildning och forskning	49,3%	49,7%	7 230	8 753
Vård och omsorg	57,2%	58,9%	13 365	16 723
Personliga och kulturella Tjänster	47,9%	50,6%	59 118	76 024
Offentlig förvaltning m.m.	44,0%	47,0%	232	313
Totalt näringslivet	25,7%	27,4%	423 334	473 048

Tabell 7
Genomsnittlig andelen kvinnor per företagsstorlek och kön på operativ företagsledare, uppdelat på bransch och år 2010

Bransch	Operativ företagsledare var:	
	Män > 2 syss	Kvinnor > 2 syss
Okänt	26,9%	77,0%
Jordbruk, skogsbruk och fiske	19,5%	52,3%
Tillverkning och utvinning	20,8%	50,6%
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	19,2%	27,1%
Byggverksamhet	7,6%	21,2%
Handel och kommunikation	28,8%	72,4%
Finansiell verksamhet och företagstjänster	32,3%	66,4%
Utbildning och forskning	49,8%	85,9%
Vård och omsorg	65,2%	80,9%
Personliga och kulturella tjänster	41,9%	73,5%
Offentlig förvaltning m.m.	37,7%	69,2%
Totalt näringslivet	27,5%	70,9%
Antal företag näringslivet	103 418	22 729

Tabell 8
Medelantalet förvärvsarbetande år 2010 för företag som drevs av operativa företagsledare uppdelat på kvinnor respektive män, per bransch

Bransch	Medelssysselsättning	
	Män	Kvinnor
Okänt	1,15	1,08
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1,73	1,30
Tillverkning och utvinning	18,51	6,94
Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering	28,50	28,84
Byggverksamhet	5,00	4,29
Handel och kommunikation	9,25	4,54
Finansiell verksamhet och företagstjänster	6,59	4,35
Utbildning och forskning	12,18	9,95
Vård och omsorg	13,30	8,33
Personliga och kulturella tjänster	5,53	2,68
Offentlig förvaltning m.m.	29,67	31,56
Totalt näringslivet	7,35	4,00

Om vi studerar operativa företagsledare i ett könsperspektiv på länsnivå kan vi konstatera att störst andel kvinnor som operativa företagsledare fanns i Stockholms län (29,3 procent) medan lägst andel kvinnor som operativa företagsledare fanns i Jönköpings län (20,7 procent). Mellan dessa län var det en skillnad på 41,5 procent. Även här ser vi att alla län hade en högre andel kvinnor som operativa företagsledare år 2010 än 2004. Störst ökning var det i Västerbottens län och lägst i Kalmar län.

Tabell 9
Andelen kvinnor som var operativa företagsledare per län år 2010 och 2004

Län	Andelen kvinnor som är Opf			
	2010	2004	Förändring	
			Procent- enheter	procent
Jönköpings län	20,7	19,5	1,2	6,2 -
Kronobergs län	22,8	21,2	1,6	7,5 +
Kalmar län	23,0	22,0	1,0	4,5 -
Östergötlands län	23,4	22,0	1,4	6,4 -
Gotlands län	23,6	22,1	1,5	6,8 -
Hallands län	23,7	22,1	1,6	7,2 +
Blekinge län	24,1	22,2	1,9	8,6 +
Västra Götalands län	24,3	22,7	1,5	7,0 +
Västerbottens län	24,3	22,0	2,3	10,5 +
Örebro län	24,5	23,2	1,3	5,6 -
Västernorrlands län	24,5	22,3	2,2	9,9 +
Jämtlands län	25,0	22,9	2,1	9,2 +
Gävleborgs län	25,1	23,6	1,5	6,4 -
Västmanlands län	25,3	24,0	1,3	5,4 -
Värmlands län	25,5	24,0	1,5	6,3 -
Dalarnas län	25,6	24,1	1,5	6,2 -
Norrbottnens län	25,7	24,1	1,6	6,6 -
Uppsala län	25,8	24,3	1,4	6,2 -
Södermanlands län	26,8	24,8	2,0	8,1 +
Skåne län	27,1	24,8	2,4	9,3 +
Stockholms län	29,3	26,8	2,5	9,3 +
Totalt	27,4	25,7	1,7	6,6

Operativa företagsledare byts inte så ofta ut mellan åren. Av de företag som var kvar mellan åren 2009 och 2010 var det drygt 24 400 operativ företagsledare som byttes ut. Det motsvarar drygt 6,3 procent av de kvarvarande företagen. Vad vi kan konstatera från tabellerna 10 och 11 är att operativa företagsledare som är män inte i lika hög utsträckning byttes ut jämfört med kvinnor som var operativa företagsledare. Män ersattes mycket oftare av män (cirka 75 procent) än vad kvinnor ersattes av kvinnor (cirka 45 procent).

Tabell 10**Antal företag som drev av män år t samt hur många dessa företag och opf som var kvarvarande t+1**

År	Kvarvarande				
	Antal ftg år t	Antal ftg år t+1	Antal opf år t+1	Andel ftg år t+1	Andel opf år t+1
2004	314 825	265 773	247 356	84,40%	93,10%
2005	315 782	267 725	248 622	84,80%	92,90%
2006	321 174	270 393	250 849	84,20%	92,80%
2007	325 579	277 270	258 875	85,20%	93,40%
2008	333 495	281 934	264 715	84,50%	93,90%
2009	335 895	283 242	266 023	84,30%	93,90%

Tabell 11**Antal företag som drev av kvinnor år t samt hur många dessa företag och opf som var kvarvarande t+1**

År	Kvarvarande				
	Antal ftg år t	Antal ftg år t+1	Antal opf år t+1	Andel ftg år t+1	Andel opf år t+1
2004	111 316	90 050	82 674	80,90%	91,80%
2005	113 505	91 995	84 126	81,00%	91,40%
2006	116 786	93 202	85 167	79,80%	91,40%
2007	119 408	97 046	89 578	81,30%	92,30%
2008	124 293	100 445	93 389	80,80%	93,00%
2009	127 238	102 616	95 410	80,60%	93,00%

Noterbart är att kvinnor som var egna företagare eller fåmansaktiebolagsdelägare och samtidigt pekades ut som operativa företagsledare hade en högre andel eftergymnasial utbildning jämfört med män i samma position. Däremot ser vi att bland anställda som var operativa företagsledare hade ungefär samma andel eftergymnasial utbildning oavsett kön. Detta kan jämföras med andelen kvinnor som var förvärsarbetande år 2010. I denna grupp hade 28 procent eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel för män var 19,6 procent.

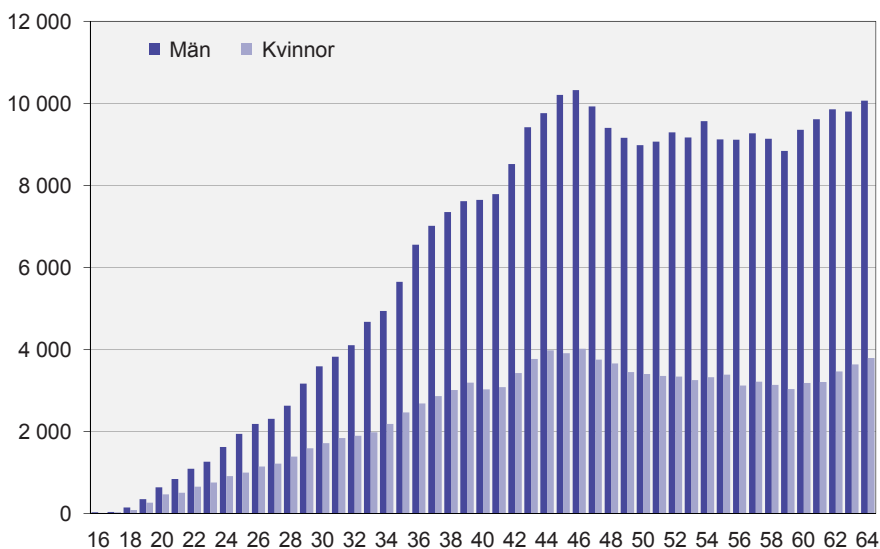
Tabell 12
Procent av operativa företagsledare som hade en universitetsexamen
uppdelat per juridiskform och kön

	Egenföretagare+		Fåmans AB++		Anställda+++		Totalt	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Kvinna
Andel univ. examen	13,10%	20,00%	17,60%	28,60%	26,90%	28,00%	17,30%	22,70%
Antal	174 403	87 794	96 027	18 827	72 907	23 090		

Anmärkning: + individer som hade yrkesställning 4. ** individer som hade yrkesställning 5. *** individer som inte hade yrkesställning 4 eller 5.

Figur 1 visar att män blir operativa företagsledare vid en tidigare ålder än kvinnor. Medianåldern för både män och kvinnor ligger strax under 50 år. Efter åldern 50 år är antalet operativa företagsledare relativt stabilt för båda könen. Tabellen 10 och 11 visade att omsättningen av operativa företagsledare var låg oavsett kön. Figur 1 visar endast stocken av operativa företagsledare och omsättning kan variera för olika åldrar. Uppgången av operativa företagsledare från 60 års ålder förklaras helt av kategorin egna företagare.

Figur 1
Antal individer per åldersgrupp som var operativa företagsledare

8. Avslutande kommentarer

Syftet med rapporten är att redogöra för den metod som vi använder vid utpekande av operativa företagsledare. Det vidgade begreppet ger en mer heltäckande bild av entreprenörskap. Dessutom försöker vi visa en del möjligheter med databasen. Vi hoppas att denna rapport skapat ett intresse för fördjupad forskning kring entreprenörskap.

